

Det kongelige Fornyings- og administrasjonsdepartement

PM 2009-10

Forholdsregler ved arbeidsnedleggelse

Dato: 08.05.2009

Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder: Statens personalhåndbok pkt. [8.43](#) og [11.10](#)

Dette PM erstatter PM 2008-06.

Den 30. april 2009 krevde hovedsammenslutningene at forhandlingene om revisjon av Hovedtariffavtalen pr. 1. mai 2008 skulle avsluttes med øyeblikkelig virkning. Norges Farmaceutiske Forening (NFF) krevde forhandlingene avsluttet med øyeblikkelig virkning samme dag. Riksmeklingsmannen ble underrettet om bruddet i forhandlingene.

Med bakgrunn i Riksmeklingsmannens brev av 23.mars 2009, kan plassfratredelse tidligst finne sted 27. mai 2009 kl. 00.00.

1. Organisasjonenes varslingsplikt – i tidsrommet 12. – 22. mai 2009

Det følger av Hovedavtalen i staten (HA § 43 nr. 2 første og annet punktum, jf § 43 nr. 1), at organisasjonene skal varsle Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) om hvilke virksomheter som er omfattet av plassoppsigelsene og det omtrentlige antall arbeidstakere som vil kunne bli tatt ut i streik. Organisasjonene skal gi dette varselet senest 14 dager før plassfratredelse (streik) tidligst kan finne sted. FAD skal motta varsel om plassfratredelse fra organisasjonene senest **12. mai 2009 kl. 24.00**. Når FAD mottar varsel om plassfratredelse, vil vi fortløpende videreformidle dette varselet pr. e-post til de berørte virksomheter, via de aktuelle fagdepartementer.

2. Forberedelse før en eventuell streik – i tidsrommet 12. til 22. mai 2009

Virksomhetens øverste leder og øverste leder av personalfunksjonen skal ikke tas ut i streik. For øvrig skal det etter [HA § 44](#) nr. 2 forhandles om «..hvilke andre tjenestemenn ..» som skal unntas fra streik. Disse forhandlingene føres mellom FAD og hovedsammenslutningene og mellom FAD og NFF. Etter at det er varslet plassfratredelse for virksomheten, anbefaler FAD at arbeidsgiver tar kontakt med de berørte tillitsvalgte i virksomheten. Partene i virksomheten skal søke å finne frem til en felles forståelse av hvilke stillinger og/eller funksjoner som bør unntas fra streik.

I de virksomheter som er omfattet av varselet om plassfratredelse skal det utarbeides en liste over hvilke funksjoner som bør unntas og, så langt det er mulig, de arbeidstakere som fyller disse funksjonene. Denne sendes FAD v/Arbeidsgiverpolitisk avdeling med kopi til de aktuelle fagdepartementene innen 14. mai 2009 kl.15:00.

De kategorier arbeidstakere som det skal forhandles om, vil være den øverste leder av driftsenheten og annen nødvendig dekning av ledelses- og personalfunksjonen. Når arbeidstakere i ledelses- og personalfunksjonen skal velges ut, må det bl.a. legges vekt på om vedkommendes stilling innebærer å være arbeidsgivers representant under drøftinger og forhandlinger med de tillitsvalgte i virksomhetene. Det kan også søkes om unntak for personer som må være til stede for å avverge fare for liv og helse m.v. Poenget med å fremme søknader om unntak på dette stadiet, er å unngå at de som fyller ovennevnte funksjoner, blir oppført på navnelistene. Det kan senere søkes om **dispensasjon** for de personer som blir oppført på navnelistene, se nedenfor. Organisasjonene skal ikke føre opp på navnelistene embetsmenn, militære mannskaper eller arbeidstakere som er sykemeldt.

FAD vil ikke fremme søknader om unntak for organisasjonene med mindre søknadene er strengt nødvendige og vel begrunnet. I søknadene skal det gis en beskrivelse av hvilke skader og tap m.v. som vil kunne oppstå om unntak ikke gis.

3. Navnelister – i tidsrommet 22. – 27. mai 2009

De endelige og fullstendige navnelister over hvilke arbeidstakere som i første omgang tas ut i den enkelte virksomhet, skal være mottatt i FAD v/Arbeidsgiverpolitisk avdeling senest fire virkedager før plassfratredelsen, dvs. senest 22. mai 2009 kl. 24.00. Bare de arbeidstakere som står på navnelistene, kan tas ut i streik. Vi viser her til HA § 43 nr. 2 tredje og femte punktum.

De virksomheter som er omfattet av varselet, vil fortløpende få oversendt de aktuelle navnelistene på e-post, via sine fagdepartementer.

Dersom det skjer en utvidelse av en eventuell arbeidskonflikt, vil det komme nye navnelister i tidsrommet etter 27. mai 2009.

4. Forholdsregler etter at navnelistene er mottatt eller streik er iverksatt – i tiden etter 22. mai 2009

Etter at navnelistene er mottatt eller en eventuell streik er iverksatt, kan det bli aktuelt å søke om dispensasjon for navngitte arbeidstakere. Arbeidsgiver kan bare søke om slik dispensasjon når dette er nødvendig for å **avverge fare for liv og helse eller for å hindre at eiendom, materiell og utstyr m.v. blir ødelagt eller går tapt**, jf. [HA §](#)

[44](#) nr. 2 tredje punktum. Søknadene må sendes FAD, med kopi til fagdepartementet, sammen med en utførlig begrunnelse av behovet for dispensasjon. I søknadene skal det gis en beskrivelse av hvilke skader og tap m.v. som vil kunne oppstå om dispensasjon ikke gis. FAD vil på dette grunnlag vurdere om søknaden skal fremmes for organisasjonene.

FAD vil ikke fremme søknader om dispensasjon for navngitte personer, med mindre søknadene er strengt nødvendige og vel begrunnet.

Når det gjelder arbeidstakere som tas ut i streik og som på det tidspunktet er på tjenestereise, kurs, ferie eller som er syke, viser vi til heftet «[Arbeidskonflikter i staten](#)» pkt. 3.1, se side 27 følgende.

Arbeidstakere skal trekkes i lønn for de dagene de har vært i streik, og vi ber om at virksomhetene gjør de nødvendige forberedelser til dette. Når det for øvrig gjelder utbetaling av ny lønn i forbindelse med tariffoppgjøret, vil FAD informere nærmere om dette.

I heftet om arbeidskonflikter er det, under pkt. 3.4 «Streikevakter, streikekomitéer, tillitsvalgte og lignende», tatt inn uttalelser om pliktene til tillitsvalgte som ikke er tatt ut i streik. FAD vil presisere følgende:

Er en hovedsammenslutning i streik, regnes alle tilsluttede organisasjoner å være tatt ut i streik i forhold til reglene om medbestemmelse. Det betyr at tillitsvalgte i alle tilsluttede organisasjoner ikke skal delta i møter med arbeidsgiver så lenge streiken i deres hovedsammenslutning pågår. Tillitsvalgte i organisasjoner som ikke er i streik, skal ivareta sine ordinære oppgaver etter Hovedavtalen. Nedleggelse av tillitsvalgtarbeid, uteblivelse fra møter og liknende fra organisasjoner som **ikke** er i streik, vil medføre brudd på avtalen. Arbeidsgiver må vurdere konsekvenser av brudd på Hovedavtalen lokalt.

Ansattes representanter som ikke selv er i streik, skal også delta i møter i innstillings- og tilsettingsråd, i virksomhetens arbeidsmiljøutvalg og skal ivareta sine oppgaver som verneombud. Se for øvrig den elektroniske versjonen av heftet om [arbeidskonflikter](#) pkt. 3.4, side 35 følgende.

5. Konsekvensvurderinger

Partene i enhver arbeidskonflikt er ansvarlige for at konflikten ikke går ut over tredjepersons liv eller helse. Dette ansvaret innebærer bl.a. at arbeidsgiver må søke om relevante og nødvendige unntak / dispensasjoner fra streiken i de tilfellene der et unntak eller en dispensasjon er helt nødvendig for å sikre at tredjepersons liv eller helse ikke settes i fare. Slike søknader må sendes umiddelbart når man blir klar over faren.

Direktøren for Statens helsetilsyn er ansvarlig for å overvåke konflikter i arbeidslivet og vurdere eventuelle streikers innvirkning på befolkningens liv og helse. Denne

overvåkningen erstatter imidlertid ikke partenes forpliktelser til å sørge for at konflikten ikke setter tredjepersons liv eller helse i fare.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) vil, ved en eventuell konflikt, innhente løpende vurderinger fra direktøren for Helsetilsynet av om streiken kan tenkes å ha innvirkning på liv og helse. Helse- og omsorgsministeren må, på bakgrunn av rådene fra direktøren for Statens helsetilsyn, ta stilling til om konflikten medfører fare for liv og helse, og i så fall vurdere å be Arbeids- og inkluderingsministeren om å legge fram forslag til lov om tvungen lønnsnemnd.

Praktiske rutiner ved en eventuell konflikt i staten – HOD vil få oversendt kopi av alle plassoppsigelser og plassfratredelser fra FAD. FAD vil holde HOD løpende orientert om eventuelle utvidelser av konflikten. Fagdepartementene skal i tillegg rapportere til HOD om hvordan en konflikt kan tenkes å ha innvirkning på befolkningens liv og helse.

Konsekvensvurderinger vedrørende liv og helse skal sendes direkte til Statens helsetilsyn i vedkommende fylke, med kopi til vedkommende fagdepartement. Øvrige konsekvensvurderinger skal sendes FAD. Konsekvensvurderingene er ment for Statens helsetilsyn, HOD, FAD og Justisdepartementet, og skal derfor holdes atskilt fra dispensasjonssøknadene, som er ment for FAD og organisasjonene.

* * * * *

Informasjon om forberedelsene til en eventuell streik legges fortløpende ut på FADs hjemmeside under - [Lønnsoppgjøret 2009](#). Se også [Hovedavtalen i staten](#). [Standardskjema](#) for søknader om **unntak** fra streiken skal benyttes av arbeidsgiver ved søknad om unntak.

[Standardskjema](#) for søknader om **dispensasjon** fra streiken skal benyttes av arbeidsgiver ved søknad om dispensasjon.

Eventuelle søknader om unntak og dispensasjon, og alle øvrige henvendelser i tilknytning til streiken sendes FAD, Postboks 8004 Dep., 0030 Oslo, merket «Streikeberedskap» eller på e-post: streikeberedskap@fad.dep.no

Etter fullmakt

Siri Røine
Statens personaldirektør

Per Kristian Knutsen
Ass. personaldirektør

Saksbehandlere:

Thormod Narum, tlf. 22 24 48 22

Reidun Slåen, tlf. 2224 4823

Didrik Tårnesvik tlf. 2224 4817

Even Monsrud tlf. 2224 4873

Svein-Erik Skamo tlf. 2224 4907

Kim Raubakken tlf. 2224 4872